Delo društva invalidov

Društvo invalidov občine Ljubljana-Center še ni staro eno leto; njegova ustanovna skupščina je bila 24. oktobra 1972. S predsednikom društva Cirilom Pogačarjem smo se pogovarjali o njihovem delu, ciljih in težavah.

Od ustanovitve se je društvo invalidov občine Center borilo za prostore, v katerih bi lahko nemoteno delovalo. Pred kratkim jim je stanovanjsko podjetje Dom res dodelilo prostor v hiši ob Poljanski cesti, ki pa po mnenju tovariša Pogačarja ni primerna, da bi jo uporabljali invalidi, razen tega pa je predvidena za rušenje.

»Stavba je brez sanitarij, v klubske prostore je treba po nekaj stopnicah, kar je za težke invalide huda ovira, vhod je naravnost z glavne ulice. Društvo bo te prostore adaptiralo, čeprav vemo, da bomo imeli od njih malo koristi.« Za ureditev klubskih prostorov imajo pripravljenih 15.000 dinarjev.

»Invalidi želimo čimveč povezave, če bi naši vrstniki spet našli vero v življenje. To bomo dosegli s skupnim delom. Niti seja niti delovni pomenki med člani društvenega odbora pa ne morejo biti sproščeni, če društvo nima svojih primernih prostorov. Brez prostorov društva tudi ne more izvrševati svojih nalog, kot bi bilo treba,« je nadaljeval tovariš Pogačar.

Nato je predsednik društva naštel naloge, ki so si jih zastavili za letos: »Popisali bomo vse invalide v krajevnih skupnostih naše občine. Dobili smo si že seznam vseh invalidov, ki so že dolgo brez službe, pa so se prijavili za delo. Pripravljamo večje srečanje invalidov iz cele občine. Trudimo se za močnejše stike med člani društva — v obliki športnih srečanj, pomenkov, rekreacijskih izletov. Ta program pa smo letos lahko le delno izpolnili. Na medmestnih tekmovanjih invalidov doslej nismo dosegli večjih uspehov, ker se nismo mogli pripravljati. Invalidi se pač ne moremo shajati po gostilnah niti ne v prostorih v višjih nadstropjih, težko pa tudi hodimo na oddaljenejše rekreacijske naprave za invalide, kot jih imajo v Šiški in za Bežigradom.«

Sicer pa je glavna skrb društva po besedah njegovega agilnega predsednika »misel za vključevanje invalidov v delo.« Društvo invalidov je pred meseci skupaj z mestnimi sindikati in ostalimi družbenimi službami organiziralo akcijo katere cilj je zagotoviti invalidom pravico do dela — in jim tudi dati delo. »Naše društvo je sprejelo načelo, da invalid je in ostane proizvajalec — seveda pa se mora njegova obremenitev pri delu zmanjšati skladno z njegovo prizadetostjo,« je rekel tovariš Pogačar. O tem so govorili tudi na zadnjem zboru ter o Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Po novem zakonu je skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja prevzela skrb za poslovanje invalidov, kar invalidi pozdravljajo.

»Na zadnjem zboru nam je načelnik oddelka pri skupnosti SRS za pokojninske in invalidske zadeve Viljem Zupan razložil zakonske novosti, ki so resnično odraz socialne solidarnosti v družbi. Te pravice želimo čimprej prenesti na naše člane. Zato jim moramo povedati, kako bodo svoje pravice najlaže uveljavljali,« je nadaljeval tovariš Pogačar.

Razen tega pripravlja društvo invalidov Ljubljana-Center še dve akciji. Oktobra bo prijateljsko srečanje invalidov občine Center. Na njem bodo invalidi lahko navezali medsebojne stike. Novembra pa bo zbor invalidov cele Ljubljane. Govorili bodo o Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Datum in kraj tega zbora bosta objavljena v časopisih in po radiu.

J. L.

Predlog društva invalidov

K ustavi SFRJ Čl. 166 — v tretjem odstavku želimo dodati besedo »vojaškim« še: »in delovnim«

Za tretjim odstavkom naj se doda nov, četrti, odstavek, ki naj se glasi:

»Vojaški, delovni in drugi invalidi, borci NOV, španski borci, predvojni revolucionarji, borci za severno mejo, slovenski vojni dobrovoljci, žrtve fašističnega nasilja ter civilne žrtve vojne in vojnega materiala uživajo posebno družbeno varstvo«.

K ustavi SRS Čl. 174 — v četrti alineji 3. odstavka naj za besedo »varstvo« dodajo še besede: »vojaških, delovnih in drugih invalidov ter« ...

Sodimo, da oba osnutka Ustav, ne glede na vrsto invalidnosti, ne določata pojma in statusa invalida v smislu enakopravnega občana, temveč ga opredeljujeta kot določeno socialno kategorijo ljudi, ki naj jo rešujejo posamezni zakoni ali socialno-zdravstvene službe.

Mnenja smo, da bi iz navedenega morali z ustavo zagotoviti vsem invalidom, posebno pa še invalidni mladini, enakovreden in enakopraven materialni položaj, kot za ostale delavce občane. V tem smislu naj bi z ustavo zagotovili vsem invalidom, ki s poklicno rehabilitacijo in rednim delom ne morejo doseči osebnega dohodka po povprečnem standardu, nadomestilo do višine povprečnega osebnega dohodka v času brezposelnosti ali v času poklicne rehabilitacije pa nadomestilo v višini povprečnega osebnega dohodka v SFRJ. Invalid naj bi imel pravico do redne upokojitve z enako starostno dobo, pri odmeri pokojnine pa naj bi upoštevali povprečne dohodke z nadomestilom.

Čas za ozimnico

Jesen je pred vrati in z njo čas za nabavo ozimnice. Po ulicah je vse več avtomobilov s prikolicami, ljudi z vozički in zaboji na kolesih, ki si pripravljajo ozimnico.

Občani Centra so lahko zadovoljni, saj imajo v svoji občini glavni živilski trg, kjer je največ izbire med pridelki, ki pridejo v poštev za ozimnico. Na trgu ljudje največ kupujejo predvsem kumarice za vlaganje in papriko, za nakup drugih pridelkov za ozimnico pa imajo na voljo tudi dovolj drugih prodajaln.

Tako kot vsako leto je tudi letos podjetje Sadje-zelenjava začelo s prodajo ozimnice na Poljanski cesti 46. Tam imajo na voljo kvalitetno sadje in zelenjavo in to po zmernih cenah.

Za ozimnico pa sta poskrbela tudi Mercator in Emona, ki prodajata v vseh svojih prodajalnah ozimnico.

S. V.

Gradbena in komunalna dela v Centru

Kot vse kaže, bo Dalmatinova ulica zaprta približno do aprila prihodnjega leta. Podjetje IMP je začelo polagati toplovod in vodovodne cevi.

Te dni pa bodo končali z deli pri urejanju Šanc na gradu. Dela je financirala občinska skupščina Center in jo bodo stala okoli 210.000 dinarjev. V kratkem pa bodo začeli z deli tudi pri urejanju ulice na Reber in ulice Na grad. Predvidevajo, da bodo ulici uredili v treh tednih, za ureditev pa bo treba odšteti okoli 240.000 din.

Te dni pa bo odprta tudi Hradeckega cesta, kjer so uredili tudi varnostno ograjo pri Grubarjevem kanalu.

V kratkem bodo dobila semaforje tudi naslednja križišča v občini Center: križišče Njegoševe in Masarykove, Masarykove in Resljeve, prehod za pešče na Trgu OF in križišče Cankarjeve in Prešernove ceste.

B. R.

Občinski konferenci SZDL Ljubljana-Center

Na predlog Izvršnega odbora krajevne organizacije SZDL Gradišče pošiljajo člani SZDL in ZK, zbrani na javni razpravi o osnutkih republiške in zvezne ustave, 24. septembra 1973, naslednje protestno pismo:

Ogorčeni obsojamo razstrelitev spomenika na Robežu pri Apačah na Koroškem, postavljenega zato, da bi spominjal na prvi spopad partizanskih borcev z nacisti v drugi svetovni vojni ter opominjal svetovno javnost na protifašistični boj na Koroškem in v Avstriji in na pridobitve tega boja, ki je med drugim ustvaril tudi pogoje za miroljubno sožitje in sodelovanje med Slovenijo, Jugoslavijo in Avstrijo, pa tudi med vsemi narodi v svetu.

Zahtevamo od avstrijske vlade, da končno neha varovati dejanja neofašistov in da omogoči slovenski in drugim manjšinam enakopravno, svobodno in človeka vredno življenje.

Ogorčeni smo in obsojamo izdajo ljudskih množic socialistično usmerjene republike Čila in njenega predsednika. Predsednik Allende je padel v doslednem boju proti silam notranje reakcije, ki jih podpira mednarodni imperializem, vendar sta mu njegov boj in smrt še bolj utrdila naklonjenost in občudovanje vseh demokratičnih in naprednih sil v svetu in nas samih. Najostreje obsojamo vse, ki so zadali udarec demokraciji in svobodi čilskega ljudstva in ki so krivi smrti velikega voditelja čilskega naroda, ki je kakor mi verjel v zmago demokracije, svobode in človečnosti.

Krajevna organizacija SZDL Gradišče

Modernizacija kuhinje v Domu upokojencev na Taboru je že zaključena

Upokojenci so nedavno z velikim zadovoljstvom sedli za mizo v veliki jedilnici Doma upokojencev na Taboru 10.

Delavci so že zaključili vsa dela v preurejeni moderniziranu kuhinji Doma upokojencev na Taboru. Kar hitro, le nekaj mesecev je bilo treba, da smo dobili zelo moderno kuhinjo.

Že prvi dan smo bili zadovoljni, saj so nam postregli z zelo primernim kosilom in večerjo.

Tudi hrana, ki so nam jo pošiljali med modernizacijo kuhinje, je bila okusna in zadostna. Hrano nam je dobavljala kuhinja Ljubljanske klinične bolnice. V domski kuhinji se hranijo vsi upokojenci, iz starega 7-nadstropnega in novega 12-nadstropnega prizidka.

Dietno prehrano pa sprejemajo začasno ali stalno vsi, ki jim jo je odredila zdravnica v zavodu. Hrana se deli v dveh izmenah, saj v eni izmeni ne bi bilo mogoče nahraniti vseh oskrbovancev v domu. V domu je 330 postelj za upokojence, oskrbovance, tovarišice in tovariše zdravih in bolnih.

Zajtrk oskrbovanci dobijo od 7.30 ure naprej.

Kuhinjo vodi zelo sposobna uslužbenka — tovarišica Marjeta Pavlin, pomagajo pa ji sposobne kuharice in servirke. Vsi upokojenci Doma pa pričakujejo, da bo tudi v bodoče ostala hrana tako okusna in zadostna, da bomo zadovoljni kakor prvi dan.

Z.

Izlet društva upokojencev Center

Bilo je lepo toplo jutro, ko smo se upokojenci iz Ljubljane zbrali v Kidričevi ulici pred spomenikom ilegalca, da nas Sapov avtobus odpelje na izlet na Gorenjsko, po Italiji in Avstriji.

Malo po peti uri zjutraj smo zasedli svoje sedeže v avtobusu in vodja izleta tovarišica Anica Jesse je dala znak za odhod. Smer — Gorenjska, Kranj. Tudi ta izlet je bil dobro organiziran, saj se je vodja izleta zavedala, da so v avtobusu upokojenci, starejši občani, ki so zaupali svoja življenja vodiču. Tudi na tem, petem izletu, ki je bil 26. julija 1973 na četrtek, smo imeli zanesljivega šoferja tovariša Ivana Stefaniča, ki nas je vozil z ne pretirano hitrostjo, pazljivo, brez nesreče. Za vestno službo je bil deležen od vseh upokojencev pohvale z močnim aplavzom. Prvi postanek smo imeli na Brezjah na Gorenjskem. Zanimala nas je plošča žrtev 25 pokojnikov duhovnikov Društva Cirila in Metoda, ki so dali svoja življenja za domovino kot žrtve fašizma. Po polurnem postanku smo nadaljevali vožnjo proti Jesenicam. V Kranjski gori smo se za trenutek ustavili in ob 9.00 uri smo že bili pri Belopeških jezerih. Vozili smo se proti Trbižu in prišli kmalu do podnožja Višarij. Nekateri izletniki so se z gondolo odpeljali na Višarje — znano turistično točko v Italiji, Zadnja vas Rateče je postavljena ob italijanski meji. Nad njimi se dviga najzahodnejši vrh Peč 1509 m, tu je tromeja med Jugoslavijo Avstrijo in Italijo. V Trbižu smo imeli krajši postanek. Po postanku smo nadaljevail vožnjo proti Beljaku, Osojskem jezeru, Magdalenskem jezeru.

Dravo smo prešli dvakrat. Vožnja je bila zelo prijetna, saj so vse ceste asfaltirane. Nismo pa ob cestah opazili kažipotov v dvojezičnih napisih, četudi v deželi Koroški žive Slovenci. Nadaljevali smo vožnjo k Gosposvetskemu polju in smo si ogledali prestol slovenskih vojvod.

Ta kraj so si ogledali tudi tuji turisti, Nizozemci, Italijani in tudi Zahodni Nemci so občudovali kamniti prestol. Nadaljevali smo vožnjo proti Gospe Sveti, k znanemu zgodovinskemu kraju Koroške. Ta kraj slovi zaradi cerkve iz 15. stoletja zidane, v gotskem slogu z dvema velikima zvonikoma.

Vožnjo smo nadaljevali proti Celovcu. V Celovcu je šofer dolgo iskal, kje bo parkiral avtobus, po daljšem iskanju ga je končno našel v stranski ulici.

V Celovcu smo srečali Slovence Korošce. Vsi so rekli, da že dolgo poznajo našega predsednika maršala Tita in da so z velikim zanimanjem čitali o njem.

Četudi je v Celovcu vse dražje kot v Jugoslaviji, so si nekateri nakupili najnujnejše, kar doma rabijo v gospodinjstvu.

V Celovcu smo se zanimali za veliko gledališče v centru mesta.

Tudi ta peti letošnji izlet je organiziralo Društvo upokojencev podružnice Center v Ljubljani. Vsi izleti so bili dobro organizirani na splošno zadovoljstvo vseh izletnikov upokojencev iz skoraj vseh ljubljanskih občin.

Na vseh petih izletih smo dobro prestali vožnjo, saj so se končale brez nesreče, saj so vozili Sapove avtobuse strokovno sposobni, trezni šoferji.

ANTON ZRNEC

Okolica naših šol

Že več let razpravljamo in pišemo o okolju, v katerem živimo.

Letos so se tudi naše šole odločno odzvale pozivu za čiščenje bregov, dvorišč, gozdov in prostorov.

Do nedavnega so naše šole slabo izgledale, zadnje čase se ta pomanjkljivost izboljšuje. Šole bi morale biti zgled drugim hišam, ustanovam in tovarnam. Okolica naših šol naj bi bila trajno vzdrževana zelena površina z drevesi, nasadi. Šolska dvorišča naj bi bila najčistejša. Lahko pohvalimo osnovno šolo Ledina. Vsa je v zelenju, okolica je dobro negovana in čista. Zato so občani lahko ponosni na to šolo. Pa tudi gimnazija pedagoške smeri v Ljubljani, Resljeva cesta, ima čisto okolico. Z dobro voljo se da vse urediti. Če bo šlo vse v redu, potem bosta naš dom in okolica res vzor čistoče in reda.